EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Gent | Jordi Sardans | Actualitzat el 13/04/2020 a les 23:01

«Ser actriu suposa un exercici d'anàlisi primer i d'empatia amb el personatge després, fins a fondre-t'hi en una abraçada»

ENTREVISTA aÂ Ã€ngels Torrens Vila. Directora i actriu de teatre amateur als Carlins. Del 1979 al 1983 va ser regidora de Joventut per ConvergÃ¨ncia i UniÃ³ a l'Ajuntament de Manresa. Mestra i diplomada per l'Escola UniversitÃ ria de Traductors i IntÃ¨rprets, (EUTI) de Bellaterra, va treballar com a l'Escola Ave Maria del Poble Nou i a l'Institut FrancÃ¨s. Ha fet tasques d'alfabetitzaciÃ³ d'adults a Sant Joan. Ha estat membre de la colla sardanista Dintre el Bosc, del grup Cultura i Esplai del CECB i del ColÂ·lectiu d'Actors Manresans. Forma part del ColÂ·lectiu d'Artistes de la RepÃºblica.

Foto: Francesc Rubí.

- Què remarcaries dels més de cent anys d'història de teatre als Carlins?

- Durant molts anys, els Carlins van ser el referent teatral al Bages, quan només en ocasions es feien "varietés" al Kursaal. La constància setmanal de fer-hi teatre fidelitzava l'oci de molta gent el diumenge a la tarda. Modernament, ha estat important l'obertura, que ha facilitat, a través dels seus actors i de l'Espai, la col·laboració ciutadana.

- Què representa la millora de la sala el 2019?

- Per al públic, sentir-se més ben acollit. Millors cadires, ara tenen més espai entre files... Se n'ha perdut alguna en benefici de la comoditat. El fet de rentar-li la cara la fa més bonica i moderna. A dalt, que s'omple amb els Pastorets, hi ha les cadires velles de baix i unes quantes files de cadires toves, que abans eren de fusta.

- Què fa la Coordinadora de Grups de Teatre Amateur del Bages, Berguedà i Solsonès?

- He assistit a algunes reunions mensuals. Les diferents coordinadores es vinculen a la Federació de Grups de Teatre Amateur en l'àmbit català. Com a coordinadora col·laboro en actes com el dia mundial del teatre, al mes de març, o sobre la violència domèstica de gènere; lectures dramatitzades i una trobada anual dels grups teatrals. Estic al cas de la mostra de Pineda de Mar de teatre amateur i faig coordinació, ajuda i organització d'actes.

- Què n'opines del Concurs de Teatre Amateur?

- És un mitjà per fer bolos, bàsicament. Hi ha grups als qualsels motiva molt i d'altres no gaire. Ens hi apuntem perquè és una manera de tenir actuacions. Estem contents quan ens donen premis, però no tenim un esperit competitiu. Si en lloc de concursos són mostres, hi anem amb la mateixa il·lusió.

- Que us diferencia dels actors professionals?

- Que ells cobren i nosaltres no. Diria que hi ha bon i mal teatre professional, i bon i mal teatre amateur. Però, els mals professionals també cobren. Intentem utilitzar el màxim rigor possible i ens formem amb cursos: alguns tenen la carrera i, en el meu cas, dos anys d'interpretació amb un professor especialitzat. Fem teatre d'acord amb les nostres habilitats i les que ens han ensenyat.

- Quina imatge teatral tens dels teus pares?

- Tots dos vivien un nou xip setmanal, perquè havien de canviar d'obra. La imatge que m'ha quedat de la mare és la d'estar a casa rentant plats, amb un prestatge sobre la pica, i anar passant pàgines amb el llibret de teatre, perquè cada setmana interpretava una obra diferent. Tenia una memòria d'elefant i era molt temperamental fent teatre, vivia molt el personatge i sempre sortia a l'escena amb el paper sabut. Li solien donar el paper més llarg. Eren tots dos bons actors. En desmembrar-se el grup que havia funcionat durant dècades, la mare ho va deixar amb més de 50 anys i el pare va continuar dirigint sarsueles i participant en actes d'homenatges organitzats per la Divina Pastora, com el d'Àngel Tulleuda, o sortia a escena en el de Martí Camprubí. Col·laborava en actes puntuals com a actor o director. Recordo que en alguna sarsuela havia dirigit Mireia Pintó quan començava a cantar al teatre Conservatori. El pare havia col·laborat amb l'Associació de Veïns i amb la Coordinadora de Jubilats fent classes de declamació i poesia.

Inicis

- Quan comences a fer d'actriu?

- De molt petita havia fet d'angelet als Pastorets. Vaig començar als set anys amb l'obra "El lliri d'aigua", de Frederic Soler "Pitarra". La mare, a casa, durant un parell de mesos em va ensenyar com ho havia de fer fins que va considerar que ja estava a punt. Vaig plorar molt dalt l'escenari perquè hi havia escenes dramàtiques i sempre visc el personatge. He hagut d'aprendre a controlar les emocions. També hi sortien la mare i l'Àngel Tulleuda. A la Passió, que no va durar gaire, hi havia intervingut demanant al bon Jesús que curés la poteta del llagostet. A partir de 1996, vaig tornar a fer teatre en diversos muntatges i més endavant en col·laboracions com a actriu dels Carlins, amb Tocats de Lletra o amb la participació en les lectures de l'Espai Memòries. També he fet col·laboracions a títol individual, amb la Fina Tapias, en recitals i tallers.

- Què destacaries de la teva activitat sardanística a Dintre el Bosc?

- Cobreix la meva etapa adolescent. Anàvem de concursos en una època en què n'hi havia molts, tant de tardor com de primavera, després d'assajar cada setmana durant un parell d'hores. Voltàvem per Catalunya i fins a Font Romeu, a la Catalunya Nord. Als concursos de la Catalunya Central sempre quedàvem segons o tercers, perquè la colla de Puig-reig gairebé sempre guanyava. Pel que fa a l'àmbit català, Les Violetes del Bosc, de Barcelona, eren molt bones i no hi havia manera de superar-les.

- Com va anar la teva etapa teatral al Centre Excursionista de la Comarca de Bages?

- Als divuit anys vaig tornar a fer teatre amb el grup Cultura i Esplai (CIE), que dirigia Lluís Tuneu dins del CECB. Fèiem un teatre d'avantguarda, amb obres de Benet i Jornet o Xavier Romeu. Una de les seves obres, "Els mites de Bagot" s'havia de representar a la Universitat Autònoma, quan jo estudiava a l'EUTI, però va ser censurada per la dictadura.

- Quines activitats vas fer dins del Col·lectiu d'Actors Manresans?

- Hi havia diferents grups que s'agafaven seriosament el fet del teatre, ajudats per Agustí Soler Mas, que s'hi va implicar molt. Vaig entrar-hi amb el meu germà i vam fer obres de l'Agustí: adaptacions teatrals de sis Innocentades, que després he reprès en diferents moments. Per exemple, "La taverna", amb Teti Canal. La primera adaptació teatral va ser "Ja sé que no s'estila". La segona, "Els llits de Valldemossa", amb un èxit brutal durant tres anys, arreu de Catalunya.

Foto: Francesc Rubí.

Actriu

- Què remarcaries de la teva etapa d'actriu als Carlins?

- Del 1996 fins a l'actualitat he estat dirigida moltes vegades pel meu germà: "La mort d'un viatjant", "El cafè de la Marina", "Comèdia negra", "Així és si us ho sembla", "Un matrimoni de Boston", "L'Art de la comèdia". I per Fina Tàpias: "8 dones", "El Poema de Nadal", en el Tocats de Lletra... En alguna ocasió m'ha dirigit Ivan Padilla. Per exemple, a "Cecília Ce", una adaptació d'"El carrer de les Camèlies", de Mercè Rodoreda.

- Com valores el treball del teu germà, Joan?

- Hem fet moltes coses junts durant anys, tot i que som absolutament diferents. Potser justament per això, ens complementem bé. Considero que és un gran director, que fa un treball previ impressionant, de manera que l'actor té una guia per saber el que vol, tot i que té l'inconvenient que li costa acceptar una nova proposta, però n'és conscient i procura anar amb la ment oberta. Sempre obté un bon resultat amb les obres. Per això, hem guanyat bastants premis. És rigorós amb la feina i té un bon domini del moviment escènic. Ens suplim mútuament: jo ajudo a afinar sobre els detalls que poden millorar cada actor. Potser tinc una mica més de bon tracte, ja que ell de vegades diu les coses pel boc gros. Com a actor també m'agrada, perquè es prepara molt les obres.

- Què t'atreu més, dirigir o ser actriu?

- Totes dues facetes tenen grans al·licients: Ser actriu suposa un exercici d'anàlisi primer i d'empatia amb el personatge després, fins quasi fondre-t'hi en una abraçada, si treballes més des d'Stanislavski; o un exercici i crítica del personatge des del distanciament, si treballes més des de Brecht. Els dos models són apassionants, però potser me'n surto millor amb el primer. Fer de directora m'ha aportat molt aprenentatge per la interacció amb els diferents actors i actrius amb qui he treballat. M'ha resultat molt gratificant: com una abraçada amb tot l'espectacle global, on t'ho sents tot teu i tot de tots. És fantàstic! I la faceta de traductora és com una altra abraçada amb algú que ha escrit un text. Has de procurar ser fidel amb el to, el sentit i les intencions que hi ha volgut donar. Col·laborar com a tècnica de so, quan la música hi té un cert pes, també m'agrada.

- Quina valoració faries del teu treball teatral?

- He tingut la sort de tenir al costat gent que admiro teatralment, començant pels pares i el germà. De Carlos Lasarte en vaig aprendre molt durant dos anys en els cursos d'interpretació. Fina Tàpias té un talent extraordinari per al teatre i també n'he après, fent coses com a actrius o en la

codirecció. En la meva petita experiència de directora, compartida amb el meu germà i amb la Fina, ens hem complementat molt bé. Ells dos saben muntar bé l'engròs, les situacions, els moviments i el domini de l'escena, en canvi a mi m'agrada molt fer la feina menuda d'ajudar els actors. Ara, el que he fet més és d'actriu.

Directora

- Quina ha estat la teva faceta de directora?

- Vaig començar amb "La iaia", de l'argentí Roberto M. Cossa, fa uns vint anys. És una obra que havíem fet amb el Col·lectiu d'Actors Manresans, quan era jove, orientats pel professor Carlos Lasarte. Em va agradar molt, tot i ser una mica esperpèntica. Quan el meu germà es va agafar un temps sabàtic, em van donar la possibilitat de dirigir i vaig triar aquesta obra. Recordo que em faltava una actriu i em vaig recordar de Fina Tàpias, que havia estat alumna meva a l'escola Ave Maria, com l'Ivan Padilla. Li ho vaig proposar i em va dir que sí. No havíem treballat mai juntes i arran d'aquesta trobada ho hem fet en moltes activitats. Treballem de gust i ens complementem bé. Aprenc d'ella i considero que té molt talent. També vaig dirigir els que havien pujat dels tallers de l'Alícia Puertas, quan ella ja havia plegat, perquè m'ho van demanar. Així que vam fer "Després de la pluja", de Sergi Belbel.

- Has treballat sovint amb exalumnes teus?

- Sí. Aquest és un fet que m'ha gratificat i m'ha fet molta il·lusió. Exalumnes meus que havien començat fent alguna coseta de teatre a l'escola amb mi. A part de fer la feina de mestra sempre vaig procurar fer-hi activitats teatrals. A més dels dos esmentats, també n'hi ha hagut d'altres amb qui després he fet teatre d'adults, com la Sílvia Ruiz.

- Quin record tens del grup juvenil del Casal?

- En tinc un bon record. A més de l'estrena als Carlins, ens van proposar d'anar a algun concurs. Aleshores, hi vam donar una volta més i vam treballar moltíssim. "Després de la pluja" era una obra realista, amb treballadors d'unes oficines, on es va valorar que tots eren actors molt joves i vam treure algun premi. Hi vaig aprendre molt i vaig descobrir que m'agradava buscar músiques per les obres de teatre, com ja havia fet també a l'escola. Després d'aquesta obra, l'escenografia ens la vam fabricar nosaltres. Txema Rico ens va deixar el taller els caps de setmana i ens va proporcionar material perquè els mateixos actors triéssim l'escenografia.

- Com valores la direcció amb Fina Tapias a "El casament dels petits burgesos", de Brecht?

- Era una obra difícil perquè els actors estan tota l'estona en una taula d'àpat de casament, amb un diàleg bastant absurd. El repte era: com ho fèiem atractiu? Ens va anar molt bé, vam tenir diversos premis i moltes actuacions. En aquesta obra ella creava les situacions i jo perfilava els personatges. També hem fet obres com a actrius. Per exemple, "El matrimoni de Boston", on érem tres actrius, amb Meritxell Costa, que té un talent espectacular que ha estat poc aprofitat.

- Com són els tallers de poesia als Lledoners i quines altres activitats fas ara?

- Quan el Valentí Parcerisa, de qui soc amiga, va presentar el penúltim dels seus llibres de poesia, "Amor núvol", em va demanar que li fes com un recital a partir dels seus poemes. Amb

Josep M. Aloy, malauradament traspassat aquest mes passat, havia col·laborat en algunes recopilacions com la de Joana Raspall, conjuntament amb Fina Tàpias, Hem fet moltes coses, i una, per exemple, un parell de tallers de poesia als Lledoners, a iniciativa dels monitors que organitzen activitats i a través de la Montse Roldán. Amb la Fina, ho vam muntar com a taller de participació, de manera que una vintena de voluntaris poguessin escriure, per després llegir-ho i comentar-ho. Anteriorment, amb Anna Soler i Pep Torras, hi havíem anat a fer unes lectures poètiques i musicades. Alguns anys també vaig col·laborar en la Trobada de Músics al carrer del Vic-Remei, pel que fa a la poesia.

Foto: Francesc Rubí.

Regidoria de Joventut

«En la Transició, hi havia el punt comú de l'antifranquisme i la lluita per la democràcia. I la il·lusió per engegar una època històrica nova»

- Com valores la teva etapa política com a regidora de Joventut de Convergència?

- Ho vaig ser durant la primera legislatura democràtica del 1979 al 1983. Amb 23 anys vaig decidir apuntar-me a la coalició municipal del Pacte Democràtic de Catalunya que agrupava entre d'altres Convergència, amb Josep M. Vives a Manresa, Esquerra Democràtica de Catalunya (EDC) de Trias Fargas, el PSC-Reagrupament de Josep Pallach i el Front Nacional de Catalunya (FNC). Com a regidora del Pacte de Progrés estava a Esports i Joventut, al costat de Ramon Majó. Joventut es va haver d'arrencar de cap i de nou. Ens enteníem i encara som amics. Hi havia un punt comú, que era l'antifranquisme i la lluita per la democràcia. Hi havia la il·lusió per engegar una època històrica nova. Hi vaig aprendre molt i va ser una bona experiència, però quan es van acabar els quatre anys vaig decidir no tornar-hi, ja que la política no està feta per a mi.

- Quin balanç faries del teu pas per la regidoria?

- No hi havia res i calia començar de zero. Va ser molt gratificant trobar col·laboració en totes les entitats convocades des dels esplais de les organitzacions juvenils, grups de moviments escoltes, joventuts dels partits polítics..., amb qui vam engegar un projecte conjunt. Es va fer un Consell de la Joventut per començar el que havia de ser la regidoria, amb les seves funcions i objectius. Ramon Majó va donar-hi suport en el que calgués i vam establir una bona amistat. En quatre anys, vam deixar encarrilat el projecte de l'Alberg de Joventut, després de parlar amb Enric Puig Jofre, que era el director general de Joventut; vam començar els cursos de monitors per veure si quallaven - després va ser el CAE- ; vam començar a fer cursos de teatre des de l'Ajuntament, tot pensant en una futura Aula de Teatre... Anàvem posant-hi els fonaments i vaig estar molt contenta de veure que els que van venir darrera meu les van tirar endavant.

- D'on sorgeix la teva passió pel Barça de futbol?

- La meva mare era molt futbolera. Hi entenia i discutia totes les jugades sobretot de futbol. Però també entenia de bàsquet, judo o tenis, ja que li agradaven molt els esports. Com a esportista passiva, ja que no havia jugat mai a res. Si tenia ocasió d'anar al camp del Barça hi anava i s'espavilava per entrar sense pagar entrada. Jo no tenia aquesta dèria, però arran de l'arribada del Guardiola al Barça m'interessa el futbol i ja no ho he deixat. Ara soc molt futbolera... i molt culer.

El Perfil

Foto: Francesc Rubí.

Àngels Torrens Vila neix a Manresa el 14 de maig de 1954. De pares manresans: Joan, comerciant al major, i Rosa, de la Sastreria Teatral, té un germà cinc anys més gran, el Joan, director i actor de teatre amateur, que treballava professionalment als serveis centrals de Nestlé a Esplugues de Llobregat. Comença anar a escola als Infants de la carretera de Vic, on s'està fins als 14 anys. Després passa a l'institut Lluís de Peguera a fer el Batxillerat Superior i, al cap de dos anys, el COU nocturn. Obté la Diplomatura de l'Escola Universitària de Traductors i Intèrprets, (EUTI) de Bellaterra. Fa el primer curs de Magisteri a Manresa i l'acaba també a Bellaterra. Professionalment, es decanta cap a l'ensenyament. Es va casar amb Joan Carles Riu, amb qui té dos fills: Laia, cinturó negre de judo, que juga a rugbi amb el Sant Cugat, i Aniol, un apassionat de l'escalada. Amb els nens molt petits, es van separar. Al grup de teatre de Nestlé coneix el segon marit, Joan Marieges, que va morir de càncer. Als 21 anys entra a l'Institut Francès com a professora i un any després, el 1976, a l'escola de l'Ave Maria, del Poble Nou. Comparteix el professorat als dos centres fins que, al cap de 18 anys, Jacques Jordà, de l'Institut Francès, es jubila i aleshores passa a fer la jornada completa a l'Ave Maria, on ensenya català, anglès i francès, fins a la jubilació, al 64 anys. El coneixement d'idiomes la va portar a fer voluntariat al barri del Palillo de Sant Joan, on fa alfabetització d'adults. Allà va conèixer els germans Francesc i Andreu Dalmau, que també hi col·laboraven. De les converses amb l'Andreu va decidir incorporar-se al Pacte Democràtic per Catalunya i es va vincular a CDC. Del 1979 al 1983 va ser regidora de Joventut per Convergència i Unió a l'Ajuntament de Manresa.

En un sentit figurat, pràcticament va néixer en un escenari. Els seus pares feien teatre cada setmana i cada diumenge amb una obra diferent. De ben petita, amb el seu germà, anaven a veure els pares com espectadors directes. Va participar en La Passió als Carlins, com a nena del poble i va començar com a actriu amb "El lliri d'aigua" de Pitarra. Fins als 14 anys va fer Pastorets als Carlins (àngel, dimoni i Sant Gabriel). Membre del moviment escolta La Salut de Viladordis, dels 14 als 18 anys entra a la Colla Sardanista Dintre el Bosc per ballar sardanes, perquè com a adolescent necessitava distanciar-se de l'activitat dels pares. Fa teatre amb el grup Cultura i Esplai del CECB. Col·labora amb el grup escènic Talia, de la parròquia de la Seu. De 1978 a 1989 forma part del Col·lectiu d'Actors Manresans. El 1991 es va reenganxar al teatre, fent de Marta a "Terra Baixa", en l'obra que dirigia el seu germà amb treballadors del Comitè d'Empresa que formaven part del grup de teatre de Nestlé. S'incorpora al grup dels Carlins la temporada 1992-93, coincidint amb l'etapa en què el seu germà hi torna a dirigir els Pastorets. En aquesta etapa adulta, durant dos anys, fa cursos d'interpretació amb l'argentí Carlos Lasarte. Als Carlins, s'hi està fins ara. I participa en obres de tota mena i en col·laboracions ciutadanes des del Tocats de Lletra a la Memòria de l'Exili. Bàsicament ha fet d'actriu, però també ha dirigit obres de teatre: "La iaia" o "El casament dels petits burgesos", amb Fina Tàpias. En la seva darrera participació en l'obra "La caiguda dels déus" fa funcions pràctiques de tècnica de so. Ha traduït obres de teatre del francès al català, sobretot en l'època del Col·lectiu d'Actors Manresans, on fa tres adaptacions d'Innocentades d'Agustí Soler Mas i d'altres obres directament del francès. Ara va a classes als cursos de doblatge a l'estudi All That Jazz de Badalona i dobla petits personatges en sèries de TV3. Participa en els tallers de poesia de Lledoners i forma part del Col·lectiu d'Artistes de la República.